

OBSAH

Blahoželanie	3
Samé nešťastie	4
Životy svätých	5
Otázky a odpovede	7
Pribeh jedného kresta	8
Dobry pastier	9
O odvahe	11
Detská stránka	13
Významné biblické mestá	18
Materinská modlitba	20
Cestami pravoslávia	21
Recepty	23
Prednes duchovnej poézie, prózy a spevu	24
Novomanželom Dercovým	26

„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40

Zuzka Sadilková 390 Sk

Katarína Jackuliaková, Žilina 356 Sk

Spasi Vás Hospodi!

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XIII./2008*

hlavný redaktor: *Anna Dercová*
zástupca hl. redaktora: *Andrea Gmotričová*
redaktori: *Mgr. Zuzana Sadilková, Andrea Gmotričová, Marián Derco, Mgr. Viera Pasterová, Darina Piterová - Bučková, Alexander Haluška, Zdenko Varga*
pokladníčka: *Mgr. Anna Kerekaničová*
technický redaktor: *Marek Kundis*
detská stránka: *Mgr. Mária Balod'anská, Andrea Gmotričová*
jazyková korektúra: *Mgr. Dana Kojnoková*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

e-mail: istina@post.sk
IČO: 17075947

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Jána, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok 144,- Sk.

*Vaše finančné príspevky
posielajte
na adresu redakcie:
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
10073-7716060/4900.*

*Cirkevne schválené.
Redakcia si vyhradzuje právo upravovať
príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciam.*

*Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom 2354/2000.
ISSN 1335-6739*

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Dňa 23. mája, si náš milovaný vladyka Ján pripomenul dvadsaťpäť rokov od biskupskej chirotonie. Uvedomujúc si dôležitosť dušpastierskej služby v dnešnej dobe, aj my, mládežníci by sme takto chceli pozdraviť nášho vladyku a zaželať mu veľa zdravia, spokojných rokov, veľa trpezlivosti pri staraní sa o Cirkev a veľa Božej blahodate. Nech Vás Hospod' Boh ochraňuje na mnohaja i blahaja lita!

Vaše Bratstvo

Svätý Jeroným

Často cítíme vďačnosť voči Bohu a chceme ju vyjadriť nejakým darom. Pýtame sa, aký dar by bol najlepší. Boh skutočne chce, aby sme mu darovali jeden dar. Taký, ako kedysi žiadal od svätého Jeronýma. V jeho živote čítame:

Svätý Jeroným sa raz v predvečer sviatku Christovho narodenia modlil na kolenách v Betlehemskej jaskyni. Modlil sa so slzami. Premýšľal nad tajomstvom Božej lásky, nad zázrakom Jeho vtelenia. Premýšľal o mágoch, ktorí tej noci priniesli novonarodenému Bohu toľko bohatých, kráľovských darov a spytoval sa:

– Sväté dieťaťko, aký dar ti prinesiem ja, chudobný, nešťastný, hriešny? Nič nemám.

– Môžeš mi, Jeroným, niečo darovať, ozval sa hlas Hospodina.

– Čo, sväté dieťaťko? Čo ti môžem darovať? Opýtal sa so vzrušením svätý.

– Svoje hriechy, Jeroným, odpovedal Hospodin.

Kedysi dávno sa istý Boží muž vydal na cestu. Nemal nič okrem zvitku, sviečky a kohúta. Zvitok miloval nadvšetko a čítaval si z neho. Sviečka mu dávala svetlo a kohút ho každé ráno zobúdza svojím kikiríkaním.

Jedného večera prišiel do dediny. Chodil z domu do domu a prosil o nocľah a trochu jedla. Všade ho však odmietli.

„Boh vo svojej milosti a spravodlivosti robí všetko dobre,“ povedal tento veriaci muž. Pred vetrom sa ukryl v hustom kroví za dedinou. Kohútika si uviazal o blízky konár a s vďačnosťou vzal zvitok a začal si ho čítať.

Závan vetra mu však sviečku zahasil. Dobrý muž zistil, že ju už nemá čím zapáliť.

„Boh vo svojej milosti a spravodlivosti robí všetko dobre,“ povedal muž. Pripravil si miesto na spanie a ľahol si. V tme sa však k nemu prikradla líška a schmatla kohúta.

„Boh vo svojej milosti a spravodlivosti robí všetko dobre,“ povedal zbožný muž, aj keď smutným hlasom. Opäť si ľahol a zaspal.

Ráno ho zobudilo svetlo. Opäť si niečo prečítal zo zvitku a vrátil sa do dediny, kde sa k nemu tak nemilo správali.

Na svoje veľké prekvapenie zistil, že v noci boli v dedine lupiči a zloději. Celá dedina bola vydrancovaná a zostalo po nej veľké zhorenisko. Jej obyvatelia boli povraždení.

Vtedy si šokovaný Boží muž uvedomil, že keby mu niekto z dediny poskytol nocľah, už by nebol medzi živými. A keby svieca svietila alebo kohút kikiríkal, upozornil by tým na seba lupičov.

Boh vo svojej milosti a spravodlivosti robí všetko dobre,“ povedal muž. Rozvinul zvitok, čítal ho a chválil Boha.

pripravila: Radka Baková

Múdrosť

Evanjelium dáva svetlo. Modlitba dáva útechu. A nikdy nezabúdaj na milosrdenstvo. Milosrdenstvo sa podobá na duchovný skleník. V duši zohrieva a rozhojňuje svetlo Evanjelia a teplo modlitby. Tak duša prináša mnohé plody.

svätý Nikolaj Velimirovič

Svätí mučeníci Alexander a Antonina

Ich pamiatka sa sviatkuje 9. júna.

Počas jedného z veľkých prenasledovaní kresťanov, za vlády cisára Fista, priviedli k nemu pannu, kresťanku, ktorú volali Antonina. Cisár sa jej spočiatku veľmi milo prihovárал: „Pani Antonina, chcem teba, pannu čistú, urobiť kráľovnou bohyne Artemidy (svojou ženou). Dám ti mnoho darov, budeš mojou ženou a budeš vlastniť môj majetok.“ Antonina na jeho slová nereagovala, ale neskôr povedala: „Prosím ťa! Načo mi sľubuješ tieto dary, ktoré sa rýchlo pominú? Nechceš sa radšej už tu (na zemi) deliť o svoje bohatstvo, aby si cez vieru v Isusa Christa dostal príbytok v Nebeskom kráľovstve?“ „Nech sa tak nikdy nestane! Nech ma bohovia ochránia, aby som uveril v takého Boha, či lepšie povedané človeka, čo zomrel pribitý na kríži!“ - zvolal Fist. „Netajím, že Pán náš Isus Christos zomrel na kríži, že bol položený do hrobu,“ – odpovedala. „Treba však dodať, že na tretí deň vstal z mŕtvych a teraz sedí po pravici Boha Otca!“ „Klameš!“ - skríkol Fist, lebo nemohol počúvať tieto slová. „Prečo sa nechceš pokoriť a obetovať našim bohom?“ „Nepokloním sa takým bezduchým idolom“ odpovedala panna, „lebo sú to besi (nečistí duchovia), ako sa o tom píše v Božom Zákone: Všetci bohovia pohanskí sú zlí duchovia (ničoty), ale Hospodin stvoril nebesá

(Ž 95, 5)“

„Ako sa opovažuješ takto nazývať našich bohov?“ „Pretože nemajú žiadnu silu, žiadnej pomoci sa od nich nedočkáš. Sú to iba besi.“ Fist sa veľmi nazlostil, začal sa jej vyhrážať mučením, a ak sa nepoddá vôli cisára, pošle ju do hanebného domu a bude zneuctená. Antonina sa však nezriekla pravého Boha, Isusa Christa. Vladár nechal svätú mučenicu zbiť a uvrhol ju do väzenia. Tam pobudla tri dni v pôste a modlitbách. Na tretí deň počula Boží hlas: „Vstaň Antonina! Posilni sa jedlom, zjedz chlieb a vodu, a buď silná. Ani trochu sa neboj nečistého Fista. Ja som s tebou!“

Prišlo ráno. Antoninu znova predviedli na súd, keď však opäť odmietla priniesť obeť idolom, začali ju nemilosrdne mučiť a biť, dúfajúc, že kvôli bolestiam zaprie svojho Boha. Keď videli, že nič nedosiahli, cisár Fist prikázal odviesť pannu do hanebného domu. Tam ju zamkli v jednej izbe.

Antonina sa začala modliť k Bohu. V tom čase sa Boží anjel zjavil jednému zo strážnikov menom Alexander a povedal mu: „Choď k vladárovi a pros, aby ti dovolil vojsť k Antonine. Keď k nej prídeš, obleč ju do svojho plášťa a nechaj ju ujsť tak, aby ju nikto nespoznal.“ Odvážny vojak Christov poslúchol anjela a prosil o povolenie cisára. Ten sa veľmi potešil jeho záujmu a poslal ho k Antonine. Alexander urobil všetko podľa slov anjela. Uklonil sa svätej panne, dal jej plášť a nechal ju ujsť.

Keď vládár videl, ako ktosi vychádza z nečistého domu, mysliac si, že je to Alexander, poslal tam ďalších štyroch vojakov. Vojaci vošli dnu so zlými myšlienkami a chceli svätú Antoninu zneuctiť. Veľmi sa začudovali, keď v izbe našli len Alexandra.

„Kde je tá žena? Prečo si tu sám?“ Odviedli Alexandra k vládrovi. Vládár sa veľmi rozhneval: „Ako si si len mohol dovoliť oklamať samotného cisára?! Kde je tá nehanebnica?“ Alexander len mlčky počúval a nič nehovoril. Cisár ho prikázal biť, no Christov vojak aj tak neodpovedal. Zrazu bolo počuť z neba hlas: „Nehanebný Fist, prečo mučíš nevinného človeka?“ Keď to Fist počul, ihneď prikázal zastaviť mučenia a dal odviezť vojaka do temnice. Po piatich dňoch znova priviedli Alexandra k cisárovi, aby tentoraz priniesol obeť bohom. Alexander však priniesť obeť odmietol. Medzitým sa Antonine zjavil sám Pán Isus Christos. Posmeľoval ju a prikázal jej vrátiť sa k cisárovi. Tak sa svätá nebojácne ukázala pred cisárom. „Bezbožný Fist, prečo ma hľadáš? Pozri, veď som tu, sama som prišla.“ Fista ovládla zúrivosť. Prikázal, aby ju mučili. „Si panna alebo nie?“ – pýtal sa. „Ó, nečistý a hanebný mučiteľ, my kresťania, nie sme ovládnutí takou nečistou vášňou ako ty! Aj teraz ma Christos Svojou milosťou ochránil a ostala som nepoškvrnená.“

„Ak si ešte panna, tak sa zachráň tým, že s Alexandrom prinesiete obeť našim Bohom.“ Svätí hrdinsky od-

mietli zradit' svojho Christa. Vládár im v zúrivosti nechal odseknúť ruky, ale svätí mučeníci boli vo svojej viere aj naďalej pevní. Dokonca mu predpovedali blížiaci sa koniec jeho života. Milostivý Boh ukázal na svojich verných Svoju moc tým, že pri odseknutí rúk vôbec necítili bolesť, len žalmami oslavovali Boha.

Mučitelia vykopali jamu a naložili do nej drevo. Drevo podpálili a poliali smolou. Aby po svätom Alexandrovi a svätej Antonine neostal ani prach, aj ich telá poliali smolou a hodili ich do ohňa. Tak naplnili želanie cisára a jamu zakryli hlinou.

Fist sa vrátil domov chorý. Svätí anjeli naň poslali zlého ducha, ktorý ho sedem dní mučil. Nemohol jesť, piť ani rozprávať. Po ťažkom týždni plnom utrpenia zomrel. Hospodin Boh prijal vo Svojom kráľovstve duše svätých mučeníkov Alexandra a Antoniny. Korunoval ich vencom mučeníkov. Svätí láskou k Christu zvíťazili nad mučiteľom i všetkými pohanmi.

Svjatiji mučenicj Alexandre i Antonino molite Boha o nas!

*Podľa knihy „Žitija svjatycho“
svätého Dimitrija Rostovského
spracoval Alexander*

Otázky a odpovede

Čo znamená večný život a čo sa deje s dušou po smrti?

Večný život je taký život, ktorý človek žije s Bohom, to znamená život dobrý, radostný, spravodlivý a pekný. Každý, kto si vybral Boha za svojho Učiteľa a Vodcu, žije večne,

dobre, radostne, spravodlivo a pekne, lebo Boh je taký. Akého si vyberieme Vodcu, taký je aj náš život. Ak večného, je večný, ak dobrého, je dobrý, ak hriešneho, je hriešny, ak zlého je zlý. Vidíte, aké je dôležité správne a múdro si vybrať, komu veríme, koho nasledujeme, koho poslúchame? Večný život je večný tiež preto, že je dokonalý

a nemá chybu, nekazí sa. Jeho tvorcou je jedine Boh, preto v ňom nie sú žiadne skryté vady, chyby a slabosti, ktoré by ho ničili tak, ako sa ničí náš pozemský život, do ktorého sme prímiešali naše hriechy a zlo, čiže chyby a vady, ktoré ho postupne rozkladajú.

Po smrti dušu človeka čaká buď večný život s večným Bohom, alebo večné zomieranie s večne zomierajúcim pánom zla a hriechu – zlým duchom a jeho spoločníkmi. Veľmi by som si želal, aby si čo najviac ľudí vybralo za svojho Vodcu dobrého Boha, aby bol ich život pekný aj tu na zemi, aj potom vo večnosti.

Jerej Štefan Pružinský, ml.

Jerej Štefan Pružinský O zosnulých

Spišská Nová Ves
2008

Pre tých, ktorí by chceli vedieť viac, dávame do pozornosti knihu **jereja Štefana Pružinského: O zosnulých**. Pre bližšie informácie kontaktujte našu redakciu. Zároveň vám predstavujeme aj ďalšie publikácie:

Dorohy čitatele. V dnešnom čísli junovej Istiny si budete moči prečítať zaujímavý rozhovor s 84-ročným Michalom Račkom z Nižňoj Jadlovy pri Svidniku, pamätníkom postaviňa a posviatiňa pravoslavného kresta v Nižni Jadlovi.

Christos Voskrese! Pan Michal, jaka je historia pravoslavného kresta, kotryj je postavenyj na začatku Nižňoj Jadlovy, takoj oproti vašoj chyži?

Mitra (Dimitrija) Mňahončaka ochabila žena a žyla deska tam pri Trebišovi. Tak ša chotil druhyj raz oženiti, no nihto ho nechotil zvinčati. Chodil do Ladomirovoj ku baťuškom a stal ša pravoslavnym. No a toty mu povili, že ho zvinčajut jak si najde ženu. No i si našol z Bystroj, Litvačku (Litvákovú). Tak ša oženil a zvinčali ho v Ladomirovi.

Krest dal postaviti jak sa stal pravoslavnym? V jakim roku?

No tak dajak v 1935 - 36 roku dal postaviti krest i posviatiti ho dal. Joj, ta ľudi bylo tiko veľo z Vyšňoj Jadlovy, i čudži, i z Verlicha, jak byla posviaščanka, ta pravda. Dal ho postaviti za vďaku. Vin potim po vojni odyšol do Ruska, de mal 7 diti a tam i hmer.

Zachovala ša dajaka fotka?

Joj ta asi ne, tivko znam.

Jak ša koliskaj sval'buvalo?

V nedil'u byla hostina a h ponedil'ok vinčanka. Muzika, svašky a družbove ša v nedil'u hostili a furmane išli v ponedil'ok po molodicu dakoli lem na koňoch, vozoch a piznijše na vetreskoch. V ponedil'ok byla riadna vinčanka v Cerkvi, išlo ša po molodicu a de byla molodica, tam ša hostili.

Koliskaj tam na berežku nad Jadlovom, jak je hnešňa letiskova draha stojala kaplička. Koli byla postavena?

To išli za dida pradida. (smich) Ja nepamňatam koli byla robena, lem jak ju zburali (v 70-šatych rokoch).

Jak vyzerala, byla muruvana?

Hej, byla šumna, muruvana, okruhla, dveri tam byli, dnuka byli švaty obrazy, dalo ša švičky zapaliti. Jak išli tadi ľude do Lademerovy (Ladomirovej) na odpust z Jadlovy, z Dubovej a okolici, ta išli tam a davali piňazi, byla tam taka ladička.

Đakuju Vam bars šumni za rozhovor. Nemaš zašto.

pripravil Marián Derco

Dobrý pastier

V Svätom Písme sa píše o tom, aby sme neustále pamätali na našich predkov, od ktorých sme prijali pravú vieru vo Všemohúceho Trojjediného Boha a neprestajne sa za nich modlili. Jedným zo služobníkov pravej Christovej Cirkvi bol aj otec archimandrita Sávva (Struve), igumen ladomírovského monastiera.

Narodil sa 11. októbra 1900 v Petrohrade. Počas občianskej vojny emigroval spoločne s celou rodinou do Československa. Po skončení bohosloveckého inštitútu v Paríži vstúpil do ruského pravoslávneho monastiera Miľkov v Juhoslávii. Tu ho postrihli na mnícha s menom Sávva a neskôr aj na jeromonacha. Jeho duchovným starcom bol skúsený archimandrita Ambrosij, ktorý bol vychovávaný veľkými starcami Optinskej pustovne.

Takáto bola prvá duchovná výchova o. Sávvu. Po dvoch rokoch pôsobenia v tomto monastieri odchádza na odporúčanie svojho starca do Ladomírovej, kde sa nachádzal novovybudovaný monastier prepodobného Jóva Počajevského. Tu pod duchovným vedením archimandritu Vitalija (Maximenka) pomáhal v monastierskej tlačiarňi pri korektúre cirkevnoslovenských textov. Okrem toho sa veno-

val aj misijnej činnosti, práci s deťmi a ako duchovný sa staral o miestne obyvateľstvo. Ako kňaz slúžil ľuďom v dedinách Medvedie, Krajné Čierne, Krásny Brod, Rokytovce, vo Vydrani a v Medzilaborciach. O tom, akým bol pastierom, svedčí aj táto príhoda z jeho života.

V susednej dedinke Vagrinec žil jeden 14-ročný chlapec, ktorého sužoval zlý duch. Volal sa Jurko a raz pri pasení kráv, keď zaspal, sa mu vo sne zjavila strašná zmija. Od toho času sa mu zmija stále zjavovala pred očami a nedovoľovala mu hovoriť. V neprestajnom strachu prebýval Jurko až do chvíle, kým sa o neho nezačal starať otec Sávva. Ten ho začal denno-denne pešo navštevovať z troch kilometrov vzdalenej Ladomírovej a čítal nad ním modlitby

*Otec Sávva káže...
Kaplňka na vojenskom
cintoríne, Ladomírová.*

na odohnanie zlých duchov. S veľkou trpezlivosťou ho navštevoval asi rok, až pokiaľ sa mu s Božou pomocou nepodarilo chlapca úplne uzdraviť. Uzdravený Jurko začal odvtedy pravidelne navštevovať chrám, kde spolu s mníchmi z monastiera spieval a čítal na klirose.

Svoju veľkú lásku prejavoval otec Sávva všetkým telesne aj duševne chorým, ktorých pravidelne navštevoval, modlil sa za nich a nosieval

im lieky. V jeden chladný deň pri návrate z bohosluženia, stretol po ceste chudobného Cigána, ktorý sa triasol od zimy. Otec Sávva sňal spod podriasnika jedinú košeľu, ktorú mal a dal ju uzímenému Cigánovi.

Takúto vrúcnu lásku prejavoval otec Sávva ku všetkým ľuďom, a zvlášť k deťom. V monastieri mal na starosti organizovanie každoročného charitatívneho podujatia pod názvom „Ruský vianočný stromček“, na ktorom sa deťom rozdávalo oblečenie, hračky, školské potreby a sladkosti. Okrem toho mal na starosti aj výchovu chlapcov v monastiarskej škole a chodieval vyučovať náboženstvo po okolitých dedinách.

Ako jeromonach chodieval kvôli zbierkam na monastier po Francúzsku, aj s čiastočkou močší svätého veľkomučeníka Pantelejmona. Robil besedy a slúžil molebeny za uzdravenie. Pod jeho vplyvom mnohí ľudia menili svoj život a niektorí z nich pri-

šli aj do ladomírovského monastiera, kde sa stali mníchmi.

Náš národ mu tak prirástol k srdcu, že ani počas ťažkých súžení v čase 2. svetovej vojny neopustil Bohom mu zverené stádo a ako dobrý pastier sa staral o ich záchranu. Dodnes si na tohto svätého muža s úctou spomínajú žijúci pamätníci z obce Ladomírová.

Otec Sávva ani počas najväčšieho bombardovania neprerušil svätú Liturgiu, ale ako verný služobník Boží neprestával v monastiarskom chráme viesť Bohoslužby, pokiaľ to len bolo možné. Počas vojny chodil s ikonou Počajevskej Bohorodičky za svojimi veriacimi, ktorí sa skrývali v lesoch, kde im slúžil sväté Liturgie. V čase najväčších delostreleckých bojov obchádzal ich bunkre s touto ikonou, aby ich Boh ochránil od smrti.

pokračovanie...

pripravil Alexander Omaska

Prešlo niekoľko dní a Adrián sa dozvedel, že cisár ho chce vyvieť z temnice na súd a muky s ostatnými väzňami. Preto sa na nich obrátil s prosbou: „Bratia! S vašim dovolením musím odísť domov a pozvať moju ženu Natáliu, aby videla naše utrpenie, ako som jej sľúbil.“ Adrián zaplatil väzenským strážcom a odišiel.

Jeden z mešťanov ho videl, ako išiel domov, rýchlo pribehol k Natálii a oznámil jej, že jej muž už nie je väzňom a prichádza domov. Keď to počula Natália, nechcela tomu uveriť a povedala:

„Kto ho mohol oslobodiť? Nie je možné, aby môj muž sa rozlúčil so svojimi mučeníkmi.“

V čase rozhovoru prišiel jeden zo sluhov a povedal: „Vieš, že náš pán je už von z väzenia a prichádza k domu?“

Natália si myslela, že Adrián sa zriekol Christa, a preto je prepustený. Veľmi sa kvôli tomu zarmútila. Horko zaplakala, popozerajúc do okna, uvidela Adriána, že je už blízko; ukončila svoju prácu, rýchlo vstala, otvorila dvere a hlasno povedala:

„Odíď odo mňa, Boží zradca a klamár. Nemôžem hovoriť s klamárom a počúvať klamstvo. Kto ťa odradil od skutku, ktorý si nedoviedol do konca? Kto ťa oddelil od svätých? Kto ťa zlákal, aby si od nich odišiel? Kto ťa zlákal na útek ešte do odchodu na svoje utrpenie? Ešte si nevidel nepriateľa a už si hodil zbraň, ešte na teba nikto nestrelil a už si zranený? Začudovala som sa, či môže vzísť niečo dobré z bezbožného rodu. Môže byť prinesená čistá obeť Bohu od dieťaťa mu-

čiteľa? Bude príjemný Bohu tymián od tých, ktorí prelievajú nevinnú krv? Čo mám robiť, ja hriešna, keď som sa vydala za takého bezbožníka? Nebola som hodná byť manželkou mučeníka, naopak, stala som sa ženou zradcu; krátka bola moja radosť, ktorá prešla do večného smútku; niekedy to bola pre mňa pochvala pred ženami a teraz sa budem za to neprestajne hanbiť.“

Blažený Adrián, stojac za dverami a počujúc slová Natálie, sa potešil a chcel ešte viac splniť to, čo sľúbil Christovi. Čudoval sa slovám mladej ženy, ktorá s ním nedávno uzavrela svätú tajinu manželstva, veď prešlo iba trinásť mesiacov od uzavretia tejto tajiny.

Adrián, vidiac veľký smútok svojej ženy, začal búchať na dvere hovoriac: „Otvor mi, pani moja Natália! Neutiekol som od mučenia, ako si myslíš; nie, nemohol by som to tak urobiť. Prišiel som ťa zavolať, ako som ti to sľúbil, aby si videla náš koniec.“

Natália neverila jeho slovám a neotvorila dvere.

„Otvor rýchlo, - prosil Adrián - keď odídem a neuvidím ťa, budeš aj ty smútiť a želať si, aby som sa čím skôr vrátil. Za mňa sa zaručili svätí mučeníci a ak neprídem načas a budú ma strážcovia hľadať, okrem svojich múk budú musieť trpieť aj za mňa; ako majú trpieť za mňa keď, ledva žijú?“

Keď to Natália počula, radostne otvorila dvere a obaja si padli do náručia.

„Blažená si, žena!“ - povedal Adrián. „Lebo ty si poznala Boha, aby si mohla zachrániť svojho muža. Skutočne, ty si žena, ktorá miluje svojho

muža! Odmenou ti bude požehnanie za to, že ty, hoci netrpíš tak ako ja, spolucítiš s ostatnými mučeníkmi.“ A tak sa Adrián vrátil spolu s ňou.

Cestou sa jej spýtal: „A čo urobíme s naším majetkom?“

Natália odpovedala: „Nechaj, pán môj, pozemské starosti, netráp sa; myslí len na to, aby si splnil svoj podvih, na ktorý si pozvaný. Zabudni na všetko svetské, pominuteľné, aby si videl a dosiahol večné dobro pripravené pre seba a tých svätých, s ktorými kráčaš k Hospodinovi.“

Natália vošla do temnice, padla k nohám svätých mučeníkov a bozkajúc ich okovy, videla, že ich rany už hnijú a sú v nich červy a telo sa im pomaly rozpadáva. Nakloniac sa, utierala ich rany. Potom ihneď poslala svojich sluhov, aby priniesli z domu čisté plátno a obväz. Keď to priniesli, Natália ošetrovala rany mučeníkov, a nakoľko mohla, až do dňa predvedenia ich na súd.

Keď nastal deň súdu, cisár Maximilián si zasadol na súdnu stolicu a rozkázal priviesť k sebe väzňov. Sluhovia hneď odišli splniť cisárov rozkaz. Keď uvideli, akí sú slabí od ťažkých rán, že nemôžu ani chodiť, sluhovia dotiahli týchto mučeníkov ako zvieratá, zviazaných dokopy; Adriána viedli so zviazanými rukami za chrbtom.

„Priveďte tu všetkých spolu, aby videli mučenie jeden druhého, veďte ich nahých, pripravených na mučenie,“ povedal cisár.

Vedúci väznice povedal cisárovi: „Cisár! Tí, ktorí boli skôr mučení,

nemôžu byť privedení, aby sa pozerali na utrpenie ostatných. Rozkáž priviesť Adriána, pretože on je ešte telesne zdravý a môže zniesť rôzne muky; telá druhých sa už rozkladajú, keby sme ich začali znovu mučiť, nezniesli by muky a zomreli by. Nechceme, aby rýchlo zomreli, ale aby sa pozbierali a zosilneli, aby mohli vytrpieť mnohé muky za svoje hriechy.“

Vtedy cisár prikázal priviesť iba Adriána. Zobliekol ho donaha a sluhovia mu dali do rúk prostriedky na mučenie, aby ich doniesol vlastnými rukami.

Mučeníci povedali Adriánovi: „Blažený si, Adrián, že si bol hodný niesť svoj kríž a nasledovať Christa! Nezlakni sa a nevracaj sa späť, buď opatrný, aby ťa nezlákal diabol; neboj sa viditeľného utrpenia, no pozeraj sa na budúcu odmenu; smelo pristúp a znič mučiteľa! Vedz, že utrpenie terajšej doby nie je rovné sláve, ktorá sa má zjaviť na nás.“

Blažená Natália mu povedala: „Obráť sa len k jedinému Bohu a nech sa tvoje srdce nezlakne nikoho! Malá je námaha, ale pokoj večný, krátke je utrpenie, ale mučenícka sláva večná; trpíš neveľa - ale skôr sa budeš radowať s anjelmi. Ty, sluha pozemského vládcu, si sa staral o vyberanie malých daní, neľutoval si svoje zdravie a bol si odhodlaný zomrieť na bojisku. Máš v sebe toľko vlastenectva, že si dôstojný uniesť celé mučenie a umrieť za nebeského Kráľa, s ktorým sám budeš vládnuť!“

pokračovanie...

pripravila matuška Helena Kost'ová

Briliantové slzy

Hovorím vám: taká bude radosť v nebi nad jedným hriešnikom, ktorý činí pokánie... (Lk 15, 7).

Narodil sa na svet maličký človečik. Spočiatku nový svet ho naľakal, a on zaplakal. To boli slzy strachu. Potom spoznal rodičovský hlas mamy a upokojil sa. Dni plynuli a on už s úsmevom odpovedal na jej úsmev.

Skoro ráno pozoroval kvapky rosy na kvetoch a na tráve. Odrážali sa na nich slnečné lúče. Každá kvapka, akoby sa sama premieňala na malé slnko. Toto pozeranie bolo také ohromujúce, že z jeho nadšených očí sa vykotúľali kvapôčky - slzičky. Lenže rosa v záhrade sa skoro vyparila, neostala ani stopa a jeho slzy sa premenili na maličké briliantíky. Obdivuhodne sa prelievali všetkými dúhovými farbami, akoby ich z vnútra ožarovalo slnko.

Druhý raz cez okno uvidel, ako z hniezda vypadol vtáčik. Vtáčik žalostne pišťal, pokúšal sa vzlietnuť,

ale nemohol, krídielka mu ešte nena-rástli.

Chlapča, ktoré sotva vedelo chodiť, vyšlo z domu, aby pomohlo spadnutému vtáčikovi, ale keď zišlo zo schodíka, uvidelo oblizujúceho sa kocúra a vedľa videl chvejúce sa pierka. A opäť niekoľko slzičiek - briliantíkov sa skotúľali z jeho očiek.

Rodičia šetrne opatrovali tieto poklady. Niekedy si vystrojili oslavu: vyťahovali brilianty a obdivovali ich. Nikomu ich neukazovali, nikomu nehovorili, že ich synček niekedy plače obyčajnými slzami - slzami trpkosti, rozmaru a niekedy drahocennými. Bolo to ich tajomstvo.

Báli sa, že zlí ľudia im ukradnú syna, preto ho nepúšťali sa s nikým hrať, s obavou že tajomstvo bude prezradené.

Aj mama, aj otec obklopovali svoje dieťa starostlivosťou, nosili ho na rukách.

Chlapec si skoro zvykol na také kráľovské uctievanie. Začalo sa mu zdať, že celý svet je stvorený len pre neho a všetci sú jeho poddaní. Privykol si panovať s nadutosťou a chladnosťou. Rodičia videli ako sa mení ich syn, ale už nič nemohli urobiť. Zdalo sa, že navždy si odvykol plakať dokonca aj obyčajnými slzami. To ich veľmi zarmútilo. Veď kedysi to bol citlivý chlapček.

Roky plynuli. Rodičia boli vyčerpaní. Nádej, že syn im bude pomáhať a ochraňovať už dávno stratili. Syn bol bezcitný a ľahostajný ku všetkým

okrem seba. Na všetkých pozeral zvy-
soka, ako na otrokov, nikoho neľúbil,
s nikým nesúcitil. Jeho srdce sa stalo
kamenným.

Ani jednu slzičku nevyronil, stojac
pri hrobe svojho otca. Len sa nad nie-
čím zamyslel.

Keď zomierajúca mama poprosi-
la, aby jej podal pohár vody, len sa
zamračil, ale doniesol. Pri podávaní
si nechtiac všimol, že jej trasúce ruky
nijako nemohli udržať pohár. Voda
z neho vyšplechovala a pohár zvučne
sa udieral o jej zuby. Po prvýkrát
pozrel na vrásky, ktoré sa objavili
na kedysi jemných rukách. Koľko oni
urobili roboty, keď sa o neho starali?

A tu teraz tieto ruky, nemôžu sami
ani pohár udržať. Syn zobral pohár
a šetrne ho priložil k ústam.

Ona zvláštne i vďačne vzhladla
na neho. Oči jej zvlhli.

Prišlo mu na myseľ, že skoro osta-
ne sám na celom svete a nikto ho ne-
bude tak ľúbiť, ako ho ľúbila mama.

Lutoval, že nikdy v živote ani raz
ju ničím nepotešil, nezohrial dobrým
slovom, alebo opaterou.

Ona žila pre neho a pre koho žil
on?

Ona bola pre neho mamkou a bol
on pre ňu synom?

Zrazu sa jeho oči zarosili a čosi
spadlo do pohára. Bol to maličký
briliant.

Kruté pokusy

Padišach Akrab prikázal urobiť
pokus. Mudrci ho presvedčovali, že
keď sa deti nebudú učiť vyslovovať
slová, tak neprehovoria v rodnom
jazyku. Zhromaždili novonarodené
deti rôznych národností, ubytovali
ich v rôznych izbách, kde nepreni-
kol nijaký zvuk. Obsluhovali ich
nemí sluhovia, takže oni od nikoho

nepočuli ani jedno slovo. Prešli roky.
Mudrci spolu s Akrabom prišli overiť
výsledky svojho experimentu. Čo
počuli? Mnohojazyčnú reč? Bohaté
rôznorodé zvučanie? Nie. Deti revali,
mňaukali, vydávali neľudské zvuky.
Mudrci pochopili, že človeku prichá-
dzajúcemu na svet, má niekto odhaliť
tento zázrak podávaný z úst do úst.

Je to dar slova, chrániaci v sebe múdrosť, skúsenosť a dušu národa. Narodenému dieťaťu sa objasňujú tieto záhady. Slovo pravdy potrebujú ako vzduch.

V poviedke „Stratené slnko“ sa hovorí ešte o jednom krutom pokuse, vykonanom na jednom chlapcovi.

Rozprávkovo bohatý človek Chodej sa nudil, a tak sa chcel rozptyliť. Kúpil si chlapca menom Róbert a prikázal sluhom pripraviť chlapčeka o slnko. Maličkého držali v izbách bez okien, kde horeli lampičky. Slovo „slnko“ nikto nemohol pri ňom vysloviť. Knihy s láskavým slovom „slniečko“ vyhadzovali.

Róbert rástol bledý a chorý. Keď dovŕšil štrnásť rokov, Chodej pozval svojich priateľov. Uzavreli stávky. Pre nich bolo zaujímavé pozrieť sa, čo sa stane s chlapcom Róbertom, keď prvýkrát uvidí slnko.

Pred západom slnka vyviedli Róberta so zviazanými očami do záhrady. Ozámili mu, že teraz uvidí slnko, ktoré je život a svetlo sveta. Bolo by nespravodlivé pripraviť ťa o tento pohľad.

Robertovi sňali pásku. Keď prvýkrát uvidel okolo neho farebný svet: belasé nebo, zlaté slnko, nekonečnú paletu farieb spadol. Pri uzavretí stávky predpokladali, že chlapec sa zblázni.

Ale keď sa prebral zistil, že klamstvom mu odňali skutočný život. Slnko sa skláňalo za horizont. Celé okolie sa ponáralo do mraku. Róbertovi hovorili, že tma bude večná. Mohlo by jeho srdce prijať takú lož? Aj napriek tomu, že predchádzajúci pokus ho prinútil pozerat' sa na všetko okolo neho, len pri svetle lampičky. No teraz,

keď videl nádheru slnka už nemohol pripustiť myšlienku, že táto krása, táto oslava sveta bola len okamih. Akýsi vnútorný hlas napovedal, aby nestrácal nádej a čakal. I čakal celú noc. Aká bola jeho radosť, keď ráno uvidel prvé

lúče. Potom sa tma začala rozplývať a ustupovať, a na východe sa rozlievalo množstvo farieb.

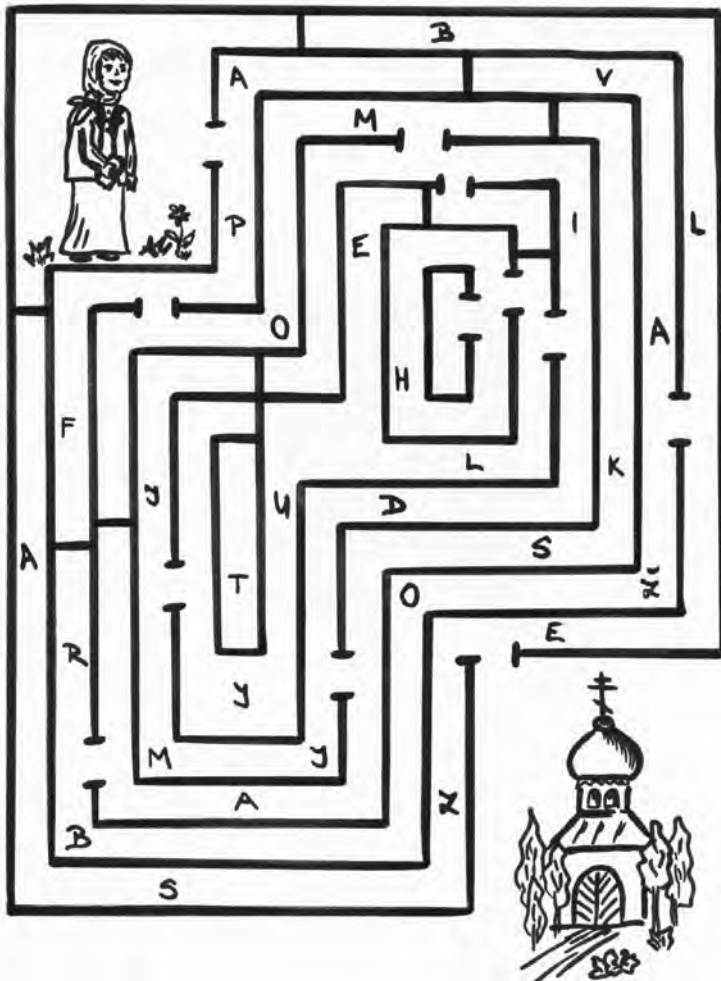
Celou svojou bytosťou cítil, že podstata nie je len v tomto viditeľnom slnku. S objavením nového zmyslu života, stretnutím sa s nejakým iným Prameňom svetla, Prameňom života sa Róbertovi nezdal tento obraz jednoduchý. Nevedel ako to má nazvať. Dobré slová z detstva zapísané v srdci a smäd v duši sa prebudili. Z nich v ňom rástla veľmi silná viera v Svetlo Pravdy.

V počas desiatich rokov bol urobenný pokus s celou krajinou. Ľudia si

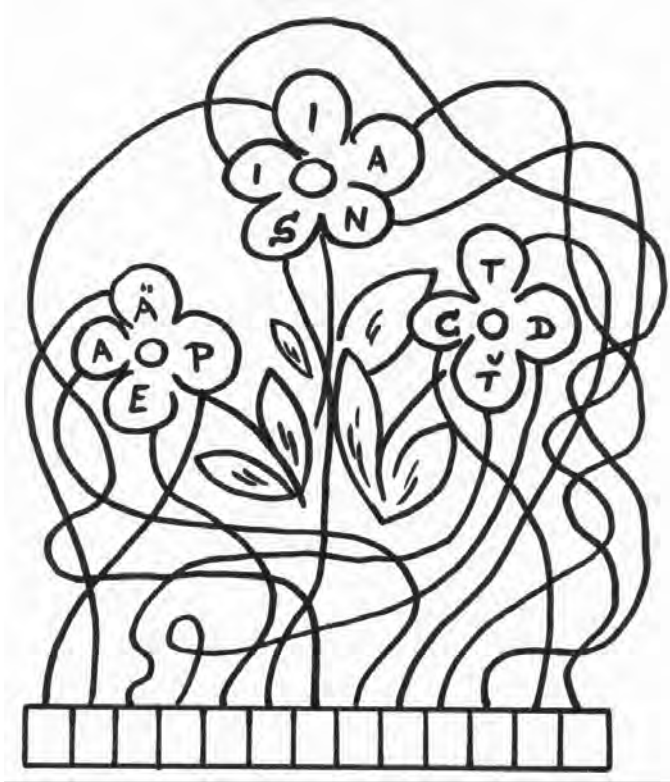
zmysleli nepoužívať slovo „Boh“. Ale aj keď ho ničili, ono žilo v duši národa, ukázalo sa nezničiteľným, lebo je povedané: Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a Boh bol to Slovo. Toto Slovo bolo na počiatku

u Boha. Ním povstalo všetko a bez Neho nepovstalo nič, čo povstalo. V Ňom bol život a život bol svetlom ľudí. To svetlo svieti v tme, ale tma ho nepohltila (Jn 1, 1 - 5).

Ahojte, milé deti! Opäť sa k vám prihovárajú kamaráti Istík a Istinka. Aj v tomto čísle nášho časopisu pre vás pripravili zaujímavé úlohy. Jednou z nich je labyrint. Ak nájdete správnu cestu – zistíte aký psalom (žalm) sa dievčatko modlí po ceste do chrámu.

Ďalšou úlohou bude rozlúštiť, ako sa ináč nazýva zoslanie Svätého Ducha na apoštolov. Názov dostanete, ak pridelite do políčka správne písmenko z lupeňa. Potom si tieto kvety môžete pestrofarebne vymaľovať.

Na niekoľko správnych odpovedí bude čakať prekvapenie. Usilujte sa preto poslať nám svoje odpovede čím skôr na vám už známu adresu: Istina, Bayerova 8, 080 01 Prešov. No prosíme vás, pošlite nám so svojimi odpoveďami aj vašu adresu a vek, aby sme pre vás mohli pripraviť ceny.

Tešia sa na vás kamaráti Istík a Istinka, tak pa pa ☺.

Jedným z archeologických pokladov Svätej Zeme je mesto nesúce rovnaké meno ako okolité územie, teda mesto SAMÁRIA¹, hebrejský Šomron (strážne miesto)², s ktorým sa, milí čitatelia, oboznámite v tomto čísle časopisu Istina. Mesto bolo založené v 9. storočí pred Christom. Založil ho kráľ Omri, ktorý ho aj pomenoval Šomeron po Šemerovi - vlastníkovi zeme, na ktorej bolo postavené³. Mesto ležalo na kopci asi 11 km na severozápad od Šekemu. Tiež ovládalo hlavné obchodné cesty v Ezdralonskej nížine. Chrám na počesť Baala /pohanské božstvo/⁴ a palác zo slonovej kosti tu vybudoval Acháb⁵. V roku 721 pred Christom padlo do rúk Asýrčanom, ktorí deportovali jeho obyvateľov a nových priviedli z iných krajín. Aj napriek tomu ostala Samária politicky významným mestom, pretože bola provinčným sídlom niekoľkých ríš⁶. Do babylonského zajatia odviezol jeho ľud Sargon druhý, kráľ asýrsky. Po návrate bolo mesto ako-tak zrekonštruované⁷. V roku 331 pred Christom ho však dobyl Alexander Veľký⁸. Herodes Veľký si uvedomil výhody Samárie. Za jeho vlády mesto znovu ožilo. Premenoval ho na Sebastiu, Sebasté – odvodené od slova veľkolepý, vo všeobecnosti

používané pre cisára Augusta⁹. Po Herodesovej smrti sa Samária stala súčasťou Archelaovho územia a neskoršie rímskou kolóniou pod správou Septima Severa. Samáriu starozákonní proroci považovali za stredisko modlárstva (Iz 8, 4; Jr 23, 13; Ez 23, 4 a iné)¹⁰. V Sebasté boli početné chrámy zasvätené rímskym bohom, ďalej štadión, divadlo a fórum. V období židovského povstania proti Rimanom bolo mesto zničené a znovu vyrástlo za byzantských a križiackych čias. Jeho úpadok poznamenalo neskoršie

Samária

obdobie. Medzi hradbami Samárie sa nachádza najstaršia helénska veža¹¹. Podľa starej tradície telesné pozostatky svätého Jána Krstiteľa učeníci uložili v jaskyni pri meste Sebastia (niekdajšia Samária), v ktorej boli pochovaní proroci Abdiáš a Elizej¹².

Samaritáni¹³ prejavili v roku 530 pred Christom záujem pomáhať pri obnove chrámu v Jeruzaleme, ale bolo

vrch Garizim

im to odopreté (1Ezd 4, 3), za čo sa neraz pomstili. Pre svoje náboženské potreby si postavili nový chrám na vrchu Garizim, ktorý bol v roku 128 pred Christom zničený Jánom Hirkánom a neskôr bolo zničené aj samotné hlavné mesto Samária¹⁴. Prijatie kresťanskej viery v meste Samária zásluhou apoštolskej činnosti diakona Filipa je opísané v Skutkoch apoštolských (Sk 8, 5 - 13)¹⁵. Do Samárie boli poslaní apoštoli Peter a Ján, aby tamojším obyvateľom, ktorí ochotne prijali zvesť o Christu a spásе vďaka činnosti diakona Filipa, udelili dar Svätého Ducha (Sk 8, 14 - 18 a 25). Podobenstvo o dobrom /milosrdnom pozn. autora/ Samaritánovi, rozhovor so ženou Samaritánkou a správa o uzdravení desiatich malomocných (Lk 10, 33; 17, 17 - 19; Jn 4, 1 - 41) svedčí o dobrom vzťahu Isusa Christa k Samaritánom¹⁶.

pripravila: Vierka Pasterová

¹ Pozri FARRINGTONOVÁ, K.: Svätá Zem,

Bratislava 2006, s. 110.

² Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Skutky svätých apoštolov, Prešov 1996, s. 97.

³ Pozri FARRINGTONOVÁ, K.: Svätá Zem, cit. dielo, s. 110.

⁴ Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Úvod do Svätého Písma Nového Zákona, Prešov 2001, s. 16.

⁵ Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Skutky svätých apoštolov, cit. dielo, s. 97.

⁶ Pozri FARRINGTONOVÁ, K.: Svätá Zem, cit. dielo, s. 110.

⁷ Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Skutky svätých apoštolov, cit. dielo, s. 97.

⁸ Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Úvod do Svätého Písma Nového Zákona, cit. dielo, s. 16.

⁹ Pozri FARRINGTONOVÁ, K.: Svätá Zem, cit. dielo, s. 111.

¹⁰ Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Úvod do Svätého Písma Nového Zákona, cit. dielo, s. 16 - 17.

¹¹ Pozri FARRINGTONOVÁ, K.: Svätá Zem, cit. dielo, s. 111.

¹² Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Evanjelium podľa Matúša 1/1, Prešov 2000, s. 380 - 381.

¹³ Samaritáni sa považujú v náboženskom ohľade za ortodoxných vyznávačov Jahve, odštúpili sa od Jeruzalema, uznávajú len Pentateuch = päť kníh Mojžišových a svätýňu mali na hore Garizim. Ich centrum je v Nabluse, teda v starom Sicheme. Majú synagógu na čele s veľkňazom. Ich približný počet je okolo 140 000 / údaj z roku 1996 pozn. autora/ (Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Skutky svätých apoštolov, cit. dielo, s. 97), a na hore Garizim, kde majú synagógu obetujú každý rok paschálneho baránka. Vo vzťahu so Židmi boli v antipatii (Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Úvod do Svätého Písma Nového Zákona, cit. dielo, s. 17).

¹⁴ Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Evanjelium Pána a Spasiteľa nášho Isusa Christa I., Prešov 2002, s. 182.

¹⁵ Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Skutky svätých apoštolov, cit. dielo, s. 97.

¹⁶ Pozri PRUŽINSKÝ, Š.: Úvod do Svätého Písma Nového Zákona, cit. dielo, s. 16.

Materinská modlitba

„Materinská modlitba ťa dostane aj z dna morského!“ – túto múdrosť isto pozná každý. Ale už nemnohí sú presvedčení o tom, že je to skutočne pravda potvrdená cez mnohé veky skutočnými udalosťami.

Jeden mních, otec Pavel, rozpovedal túto udalosť, ktorá sa mu stala. „Na ulici ku mne pristúpila staršia žena a prosila ma, aby som zašiel k jej synovi, že sa potrebuje vyspovedať a dala mi jeho adresu. V ten deň som sa veľmi ponáhľal, mal som veľa roboty a nakoniec mi to nevyšlo. Musím sa priznať, že som zabudol aj adresu. Na druhý deň ráno som ju stretol znova. Utrápená ma so slzami prosila, aby som šiel k jej synovi. Ani neviem, prečo som sa jej nespýtal, prečo tam nejde so mnou, prečo ma tam nezavedie. Výtahom som sa vyviezol na dané poschodie a zazvonil som pri dverách. Otvoril mi muž. Mladý, veľmi zanedbaný a už na prvý pohľad bolo vidieť, že veľmi pil. Necháľavo na mňa pozeral. Musím povedať, že som bol v rozpakoch. Pozdravil som a hovorím mu: „Vaša mama ma prosila, aby som za vami zašiel.“ Strhol sa a hovorí mi: „Vy žartujete, moja mama je už päť rokov mŕtva.“ Na stene visela jej fotografia s rodinou.

„Táto žena ma skutočne prosila, aby som za vami zašiel“, povedal som mu. S iróniou v hlase mi odpovedal: „Tak teda ste za mnou prišli z tamtoho sveta?“ „Nie, hovorím mu, iba z toho sveta. Ale teraz urobte to, čo vám poviem: zajtra ráno prídte do chrámu.“

„A k neprídem?“ „Prídete, vaša

mama vás o to prosí. Hriechom je nepočúvnuť slová rodiča.“

Prišiel. Na spovedi sa od plaču až triasol. Hovoril, že svoju matku vyhnal z domu. Žila na ulici, u cudzích ľudí a skoro zomrela. Plakal, ľutoval.

Večer som jeho matku stretol posledný raz. Bola veľmi naradovaná. Dovtedy bola oblečená stále v tmavom, ale dnes bola v bielom. Veľmi ťakovala a povedala, že jej synovi bolo odpustené, lebo sa kajal a vyspovedal, a že dokonca sa už s ním aj stretla. Zrazu som ostal sám. Ráno som šiel k tomu mužovi, no nenašiel som ho. Susedia mi povedali, že ho včera odviezli do márnice, lebo zomrel.

Toľko rozprávanie otca Pavla. Matke bolo dané vidieť svojho syna z toho miesta, kde bola po svojom pozemskom živote. Bolo jej odkryté, že sa blíži čas jeho smrti. A pre jej horúce modlitby jej bolo dané znovu si obliecť telesnú podobu a poprosiť kňaza, aby ho vyspovedal a dal prijať sväté Tajiny Tela a Krvi Hospodina nešťastnému dieťaťu Božiemu. Lebo je strašné zomrieť v hriechoch bez pokánia. Milovala svojho syna, aj keď pil, aj keď vyhnal z domu svoju vlastnú matku. Nehnevala sa, ľutovala svojho syna a všemožne sa mu snažila pomôcť, lebo vedela oveľa viac ako my všetci o údele hriešnikov, ktorí sa nekajajú a zomierajú vo svojich hriechoch. Svojou materinskou láskou a modlitbou vyslobodila táto matka svojho syna z priepasti hriechu.

Nejaká žena, ktorá nechcela mať mnoho detí, hľadala u starca radu čo má vlastne robiť. A on jej odpovedal:

Ak utekáš pred deťmi, utekáš pred spasením. Nezostávajú len pri jednom dieťati, aby si i o to neprišla. Zdravšie sú deti keď ich je veľa v dome. A kde je len jedno alebo dve, obyčajne sú nesúce a chorľavé. Tu sa naplňuje slovo svätého Pavla, ktorý hovorí: ... sijaj skúdosťiju, skúdosťiju i pôžnet; Sijaj o blahoslovéniji o blahoslovéniji i požnet. (Kto skúpo seje, skúpo bude aj žať, kto však hojne seje, hojne bude aj žať.) (2 Kor 9, 6).

Prišla nedávno ku mne nejaká stará žena z Hrumazešta (župa Namc) na spoveď, ktorej som sa opýtal: „Sestra, koľko máš detí?“ - „Otče, osemnásť detí som mala! Osem Boh zobral, zomreli maličké a desiati sú vynikajúci gazdovia v obci...“

Prišla i nejaká iná žena, zďaleka, aj jej som sa opýtal: „Koľko detí máš, kresťanka?“ - „Ani jedno, otče“ - „A koľko potratov si mala?“ - „40 potratov!“ - „Chod', žena, ku nejakému episkopovi a vyspovedaj sa, a pokajaj sa dokiaľ ešte máš čas, lebo strašný je súd Boží!“

Po odmietaní viery, najväčší hriech, ktorý sa tvorí vo svete, je zabíjanie detí. Tieto dva hriechy priťahujú skorý hnev a skorý trest Boží na ľudí.

Nejakí starci sa opýtali otca Paisija: „**Aký je dnes najťažší hriech vo svete?**“

Najťažší hriech, ktorý vládne dnes

svetom je nevieru v Boha, lebo odtiaľ sa rodia všetky hriechy na zemi. Lebo ak človek neverí a nebojí sa Boha, nemá nijakú oporu, nijakú nádej, nijakú radosť, nijaký cieľ na zemi a upadá do všetkých ziel a do priepasti beznádeje, od čoho nech nás zbavia Christos a Bohomátka.

Raz prišlo niekoľko svjaščeníkov - duchovníkov k otcovi Paisijovi a pýtali sa ho na Tajinu svätej Spovede. A otec im, povzdychnúc, riekol:

Ach otcovia, duchovníctvo je veľmi ťažké, najmä v našich časoch. Mnoho hriechov, málo viery, modlitba v rýchlosti, posledné časy ... Len milosť Božia nás môže spasiť.

Ak iných učím v chráme aj doma, - opýtal sa istý duchovný syn - ale nečiním čo hovorím, padám pod Božie odsúdenie? Čo mám robiť v budúcnosti? - A otec Paisij mu odpovedal:

V tom som i ja vinný. Ale som sa vyspovedal svojmu duchovníkovi, že nekonám to, čomu učím druhých a on mi povedal, aby som robil ako ten

s talantmi (hrivnami) zo Spasiteľovho podobenstva, to jest, nech ich nezakopem na odsúdenie, ale nech ich dám druhým, ktorí s nimi môžu narábať a prinášať úroky. Hoci sme i my leniví, dajme striebro, to znamená daný nám dar – múdrosť, poučné slovo, dobrú knihu lepším a horlivejším, ktorí s ním budú tvoriť dobro. A takto znásobíme talant (hrivnu), požičiavajúc ho jedny druhým a pomáhajúc spásu ľudí.

Vychádzajúc z toho, že všade je veľký nedostatok duchovných otcov, ako si majú monasi a svetskí ľudia (mirjani) vybrať dobrých duchovníkov podľa vôle Božej?

Nech hľadajú s vierou a nájdú. Nech žiadajú od Boha s modlitbou a slzami a dostanú. Lebo svet ani nezačína ani nekončí s nami. Má Boh ešte dosť nepoznaných vyvolených, ktorí môžu ukazovať smer dušiam na ceste spásy. A vlastnosti dobrého duchovníka sú viac menej tieto: nech to bude najprv modlitebný človek, nech má rád chrám a všetkých ľudí, nech bude pokorný a krotký k pokorným, ktorí sa kajajú zo svojich hriechov a strohý k lenivcom, ktorí nejdu do chrámu a neopúšťajú hriechy; aby nebol milovníkom peňazí a pozemských vecí, aby nebol milovníkom pochvál a pôct. A veniec všetkého: aby bol pripravený podľa potreby položiť i život i dušu svoju za Cirkev a za svojich duchovných synov.

Možno spozorovať, že v niektorých oblastiach sa zanedbáva Spoveď a sväté Pričaščenje (Prijímanie) sa dáva pričasto, dokonca i nekánovnícky. Ako je v tomto stave lepšie konať?

Nemôžeme odstúpiť od svätých kánonov (pravidiel) a od tisícročnej praxe Cirkvi. Choďme cestou našich Otcov a predchodcov, kánonickou cestou svätej Tradície. Neprivádza nás k dokonalosti časté Pričaščenje (Prijímanie), ale pokánie so slzami, častá spoveď, zanechávanie hriechov, modlitba zo srdca. Horlivosť niektorých za častým Prijímaním je znakom slabnutia viery a znak hrdosti, nie znak duchovného napredovania. Naša náprava a napredovanie na ceste spásy začína častou spoveďou a pokračuje pôstom a modlitbou so slzami, zanechávaním hriechov, milosrdenstvom, zmierením sa so všetkými a pokorou. Iba potom, ak učiníme toto všetko, môžeme častejšie pristupovať k Pričaščeniu, tak ako nám to hovoria sväté kánony a cirkevná Tradícia. Ako ináč prijmeš Hospodina neba i zeme do príbytku, keď tvoja duša nie je čistá, nie je vyspovedaná, zotročovaná je vášňami a najmä naplnená hrdosťou? Najprv sú nám potrebné slzy, modlitba a častá spoveď, potom sa nám všetky ostatné dary pridajú. Naše monastiere sa vždy držali strednej kráľovskej cesty ... nasledujme ich prax a radu.

Zo srbského originálu „Srcem i suzama“ vybral a preložil jerej Peter Savčak

Recepty

Vínové rožky

280 g hladkej múky
280 g stuženého rastlinného tuku
6 PL bieleho vína

Zo surovín vypracujeme cesto, ktoré necháme dve hodiny odležať, potom ho rozvalkáme a vykrajujeme formičkami. Upečené obalujeme v práškovom cukre zmiešanom s vanilkovým cukrom.

Arménska nátierka z fazule

1 šálka uvarenej fazule
2 nadrobno pokrájané zelené cibuľky
¼ šálky nakrájanej červenej papriky
1 malá pokrájaná paradajka
2 PL nasekaného zeleného petržlenu

1,5 ČL citrónovej šťavy
1 nakrájaný strúčik cesnaku
štipka mletej papriky
1 PL kečupu
štipka soli

Fazuľu roztláčime a zmiešame s ostatnými prísadami¹. Potom šups s tým na chlebičk.

Cícer s tofu a zeleninou

100 g uvareného cíceru (podľa návodu na obale)
1 údené tofu
1 cibuľa
250 g zeleniny podľa vlastného výberu (mrkva, hrášok, kukurica, šampiňóny...)
6 PL pretlaku
olivy

Pokrájanú cibuľku orestujeme na oleji, pridáme na kocky nakrájané tofu, trocha opečieme, potom pridáme cícer a zeleninu, dusíme, kým zelenina nezmäkne, potom pridáme pretlak a na kolieska nakrájané olivy; ešte dve minútky podusíme a môžeme podávať. Ako prílohu podávame zemiaky na obľúbený spôsob.

pripravila: Marcelka Hvižďaková

¹ NEDLEYOVÁ, Erica: Vegetariánska kuchyňa ako ju ešte nepoznáte, 1991, s. 21.

Dňa 12. 4. 2008 sa v Medzilaborciach uskutočnil tretí ročník Prednesu duchovnej poézie, prózy a spevu. Mnohí z nás sa na toto podujatie tešili i starostlivo pripravovali.

Svoje prístrešie nám poskytol Detský domov sv. Nikolaja. Už vtedy, keď sme prekračovali jeho prah sme cítili, že Detský domov nie je len prázdnu budovou, ale je skutočným domovom, v ktorom sa láska, pokoj i pohoda rozdávaajú plným priehrštím.

Hneď pri vchode nás čakali milé vysmiaté „slečny asistentky“, ktoré sa postarali o správne zaradenie a následné zapísanie účinkujúcich do rôznych kategórií.

Po prezentácii prednášajúcich i poslucháčov sme sa uchýlili do kaplnky, kde sme sa poďakovali Hospodinovi za to, že nasmeroval naše kroky do Detského domova. Naše srdiečka ho taktiež žiadali o dostatok síl i odvahy tým, ktorí boli odhodlaní postaviť sa na pódium.

Po modlitbe nás organizátori nasmerovali do jedálne, kde sme sa posilnili i fyzicky. Takto „kompletne

pripravení“ sme mohli začať.

Od „šesťročných dám a pánov“ až po „dámy a pánov v najlepších rokoch“ sa na pódium vystriedalo okolo 70 účinkujúcich. My v hľadisku sme všetkým držali palce.

Celú „súťaž“ moderovala naša mládežníčka, viceprezidentka BPM, Julka Kuzanová, ktorá ukázala svoj talent nielen v moderovaní, no i v úlohe „šepkára - našepkávača textu“.

Porota zložená z ozajstných odborníkov mala naozaj ťažkú úlohu. Všetci účinkujúci, malí či veľkí, boli skvelí.

Po prednese nasledovala ešte jedna súťažná kategória – duchovný spev. Spievali jednotlivci i skupiny. Najväčší aplauz zožal zbor skupinky BPM – sv. Anny z Inovca pod vedením matušky Mgr. Janky Novákovej. No nenechali sa zahanbiť ani chlapi z Detského domova, ktorých spev bol naozaj precízne nacvičený. Odvahu

Obrovské „ĎAKUJEM“ patrí všetkým organizátorom, porotcom, účinkujúcim, zúčastneným, kuchárom, Detskému domovu a v neposlednom rade i samému Hospodinu. On je tým, ktorý nad nami drží ochrannú ruku, pomáha nám a vždy pri nás stojí.

v sebe našli i d. o. Mgr. Michal Džugan zo Strážskeho a d. o. Mgr. Pavol Novák z Inovca. Prekvapením i celkovým víťazom v speve sa stal Ronald Guba, ktorého spev nám naozaj zatajil dych. Cenu poroty dostali i naši najmenší speváci Saška Nováková, Peťko Kačmár a Alexandra a Janka Mihaľové.

Celá akcia dopadla výborne. Plní elánu, zážitkov a nádeje, že sa i na budúci rok stretne, sme sa pobrali domov.

ĎAKUJEME!!!

mládežníčka Mirka

*V Jadlovi veselo, pantliky tam vijut
u Derca na dvori berezky zelenijut.*

*Što to sja tam dije, što to sja tam
robit,
to kurator z cerkvi hneskaj syna ženit.*

*Marian s Aničkou jak s krasnou
ružičkou
do života vchoďat každyj
s polovičkou.*

*Do chramu Božoho vjedno ste
chodili,
tam vašy serdeňka láskou zahorili .*

*Nebudeš Aničko nikdaj vecej sama,
bo jes sobi serdcom muža vyberala.*

*Rosla jes Aničko u ňaňkovím dvori
dnes jes pred oltárom v dalekij
Jadlovi.*

*Len nedavno v školi jes maturovala,
dva ročky perešli a ty jes sja vydala.*

*Pred paru rokami sme išči
neznali,
že to Boža voľa by sme ťa
poznali.*

*Do Spiskoj raz prišlo skromneňke
divčatko,
šytky sme dumali, že to
anhel'atko.*

*Pokorna, robotna, Božu pravdu
hledat
čomu nerozumit, otca sja
pozvidat.*

*Otca duchovnoho, abo kresnoj
mamky,
po odhaňat raz-dva šytky plany
dumky.*

*Za tvoji molitvy štos nosila v sobi,
poslal Boh na pomoč Mariana tobi.*

*Na šytky starosti už budete dvoje,
uvijte si hnizdo po svojim oboje.*

*Do toho hnizdočka patriat i ditočky,
naj vam Boh nasije jak krasny
kvitochky.*

*U pokory žyjte, šytkym odpušťajte,
Božu voľu tvoriti na pamjati majte.*

*Len tak sa napolnit što vam tu
želame,
polivajte ľubov naj sa šťasťom stane.*

Toto vam želajut zo Spiskoj virnici.

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS
skupina Spišská Nová Ves

*Srdečne pozýva všetkých, ktorí majú ruky a nohy, na šiestu
pešiu púť, zo Spišskej Novej Vsi do Levoče.*

*Všetko to začne 5. júla o 11.00 hod.
v chráme Sv. Klimenta Ochridského,
na ulici Zimná 74 v Spišskej Novej Vsi.*

*Prineste si so sebou misku, lyžicu, spacák, kartičku poistenca
a molitvenny úsmev.*

*Prosíme všetkých záujemcov, aby o svojej účasti informovali
telefonicky, alebo sms správou na čísle: 0903 895 262.*